

Spice

SARAH
PERRYOVÁ

přeložil Rani Tolimat

ARGO

Sarah Perryová

Osvícení

Z anglického originálu *Enlightenment*,
vydaného nakladatelstvím Jonathan Cape London
v roce 2020, přeložil Rani Tolimat.

Odpovědná redaktorka Martina Mašíňová.

Jazyková redakce Anežka Dudková.

Korektury Ludmila Böhmová.

Obálku navrhla Gabriela Sigaud Plítková.

Grafická úprava a sazba Karel Koutský.

Technický redaktor Milan Dorazil.

Vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2026 jako svou 6017. publikaci.

Vytiskla tiskárna Finidr.

První vydání.

ISBN 978-80-257-4915-9

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

tel.: 226 519 383

e-mail: odbyt@kosmas.cz, www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v přátelském
internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

Pondělí: konec zimy, špatné počasí. Skrz Aldleigh a dál se valila řeka Alder, rozvodněná vytrvalými dešti, a unášela kapry, štiky a vytržené stránky z pornografických časopisů kolem válečných památníků, hospod a nových průmyslových komplexů k soutoku s Blackwater a dál do moře. Na březích se leskly převrácené nákupní vozíky, s nimi nechtěné snubní prsteny, plechovky od piva a mince vyražené říšemi v období jejich úpadku. Bahnivým rákosím se brodily volavky jako ošetřovatelé v bílých pláštích a v půl páté chytil jeden rybář pohár, na který nikdo nesáhl od časů, kdy ještě nezaschl inkoust na básni Bitva u Maldonu. Rybář si dvakrát odplívl a hodil ho zpátky do vody.

Konec zimy, špatné počasí: město utiskuje mrak, tlačí se na něj natěsno jako víko rakve. O tomhle městu se mluví jen tak na okraj, pokud vůbec – Boudica ani Wat Tyler si ho při svých pomstychtivých taženích na Londýn ani nevšimli a válka ho zasáhla jen náhodou, když na něj osamělý Junkers shodil poslední kus svého arzenálu a na hodinu poslal na věčnost čtyři lidi.

Thomas Hart seděl za svým stolem v redakci *Essex Chronicle* a díval se na město zamženým oknem. V té hodině a z téhle výšky vypadala světla jako ohně, které tu rozdělali poutníci, co se sem přebrodili močálem – zářivky z obchodů s obuví a trafik, které ještě nezavřely, zář z obchodního centra s kinem a bowlingovou hernou tři kilometry od města, lampa v hospodě U Kavky a vrány a pouliční lampy na London Road.

Thomasi Hartovi bylo padesát a byl to Essexan každým coulem – byl vysoký a vlasů mu od čtyřicítky prakticky nebylo,

takže jich měl pořád víc nad límcem než nad skráněmi. Oblečený byl tak jako vždy, tedy tak, aby dělal dojem – jednořadé sako z kvalitního tvídu, bílá košile se stříbrnými manžetovými knoflíčky, světlehnědá kravata z hedvábného úpletu. Tvář, o které si nenamlouval, že je kdovíjak hezká, ale chápal, že si ji lidé zapamatují – nos trochu asymetrický, ale příjemně výrazných rozměrů, oči velké a víceméně zelené, pohled přímý. Celkově působil dojmem, že nepatří do téhle doby – možná by mu to víc vyhovovalo v edvardiánském hodovním salonu nebo na palubě plachetnice rozrážející vlny. Pravděpodobně ano.

Thomas zkoumal předmět na svém pracovním stole. Dva kožené kotouče zhruba o průměru jeho dlaně byly spojené zašlým nýtem, dolní kotouč byl modře natřený a pokrytý znaky, které by Thomas nerozluštil, ani kdyby se o to hodlal pokoušet. Modrá barva prosvítala skrz velký řez v horním díle, po okraji byly zlaceným písmem vypsané měsíce, dny a hodiny.

Thomas se předmětu opatrně dotkl, jako by od něj mohl chytit nějakou nakažlivou nemoc. „Co byste tak řekl, že bych s tímhle měl dělat?“ zeptal se.

Na okraji psacího stolu seděl mladší muž a pohupoval nohou. S provinile sklopeným pohledem natáhl prst a otočil horním kotoučem. Otvor se posunul. Stále z něj prosvítala modrá barva. „Patřilo to otci,“ odpověděl. „Napadlo mě, že byste mohl vědět, co to je.“ Nick Carleton, šéfredaktor *Chronicle* a truchlící syn, se po malé kanceláři rozhlédl s neskryvaným pobavením – navzdory umělohmotným žaluziím, vrnění upracovaného pevného disku v počítači i tomu, že dlažba z dvacátého století o tři poschodí níže už vypadala opotřebovaně, působila kancelář dojmem, že se tu z gramofonu kdykoli mohou rozeznít Schubertovy písně.

„Upřímnou soustrast,“ pronesl Thomas vážným hlasem a zamračil se na okno. „Smrt otce je přirozená a zcela v souladu s řádem věcí, a zároveň neuvěřitelně hloupá.“

„Nikdy jsem neviděl, že by tu věc používal,“ odpověděl Carleton a zadržoval přitom slzy, „a netuším, jak to funguje. Je to planisféra. Mapa hvězdné oblohy.“

„Aha. A co s ní mám podle vás dělat?“

Neúprosně přicházel večer. Do betonového parapetu se opřel vítr, do skla narazil zmatený holub a vzápětí zmizel z dohledu.

„Jste náš služebně nejstarší přispěvatel,“ oznámil Thomasovi Carleton. Když předtím slyšel tu ránu, trhl sebou. „A taky nejuznávanější. Vlastně bych měl říct nejoblíbenější.“ Už mluvím jako on, napadlo ho. Thomas Hart má chytlavý styl, v tom je ten problém. „Často slyším, jak útěsné to je – a povídá se to obecně, však jsem to vysvětloval správně radě – když se člověk ve čtvrtek ráno vzbudí a může si přečíst ty vaše úvahy o přízracích Essexu a zdejší literatuře a tak, ještě před nejdůležitějšími zprávami dne.“

„Ale to je přece právě literatura, to důležité,“ zabručel Thomas tiše k planisféře.

„Vaše práce má takový staromódní styl,“ pokračoval Carleton. „Že jsem tak smělý, v tom je právě vaše kouzlo. V jiných novinách hledají mladé lidi coby hlasy jejich generace, ale tady v *Essex Chronicle* jsme hrdí na svou loajalitu.“

„Těžko bych mohl fungovat jako hlas nějaké generace,“ namítl Thomas, „mluvím jenom za sebe.“

Carleton si druhého muže krátce změřil – věděl o něm tolik, že by mohl dělat profesora thomasovských studií na Essexské univerzitě. Například věděl, že je Thomas zatvrzelý starý mládenec, jak se říká, a nikdo ho nikdy neviděl ve společnosti žádné atraktivní mladé osoby, ani vedle nikoho vznešeně letitého. Působil melancholicky pobožným dojmem zběhlého kněze a vědělo se, že chodí do jedné bizarní kaple na předměstí. Měl zdvořilé způsoby – ti, co ho neměli rádi, je považovali za afektované, a ti, kdo ho rádi měli, za neodolatelné. Asi by ho nešlo jen tak šmahem označit za divného, ale rozhodně z něj měl člověk pocít, že

je jediným zástupcem svého druhu. O Thomasově rodině, přátelích, politických názorech, hudebním vkusu ani víkendových zálibách nevěděl Carleton zhola nic, často se těmihle otázkami zaobíral, ale nikdy by se nezeptal přímo. Že Thomas pro *Chronicle* pracuje už od roku 1976, to se dalo zjistit snadno, stejně jako fakt, že od té doby publikoval tři kratší romány. Z čiré diskrétnosti se Carleton nikdy nezmínil, že všechny tři má a všechny mu připadaly elegantní a hezky sevřené, psané rytmickým jazykem jak z Bible krále Jakuba, a ve všech se skrýval hluboký cit, který se ovšem projevil až na posledních stránkách (kde většinou došlo k nějaké zmatené události, zpravidla za špatného počasí). Být Carleton Thomasův literární agent, asi by ho přesvědčoval, aby přinejmenším v románech říkal, co opravdu cítí, a nehalil to všechno do působivé atmosféry a metafor, ale místo toho aspoň občas vrhl kradmý pohled na levné zelené sešity, které k Thomasovi neodmyslitelně patřily a teď se mu vršily v hromádkách po třech kusech na pracovním stole (*pondělí, přečetl si potají, konec zimy. Špatné počasí.*). Carletona nenapadlo, že by snad Thomas planisféru takhle zblízka nepoznal a že by mu mohla být tak nepříjemná myšlenka, že se bude dívat na hvězdy. Zamrkal, poupravil si své představy o Thomasi Hartovi a přešel na vemlouvavý tón: „Loajalita, to je pro nás hodnota číslo jedna. Ale začíná se povídat, že byste potřeboval nové náměty, a mě napadlo, že by vás mohlo bavit psát o astronomii. Jen se podívejte,“ natáhl se po planisféře a otočil s ní, „tohle je dnešní datum, takže na jižní obloze uvidíte Orion.“

„O astronomii,“ odpověděl Thomas s výrazem člověka, který se právě zakouzl do něčeho hořkého. Obrátil kotouč na druhou stranu. Tím hvězdy na obloze zhasl.

„Vlastně mě napadlo,“ pokračoval šéfredaktor, „že byste mohl napsat o té nové kometě.“ Sáhl do zásobárny informací, kterou zdědil po tatínkovi, a jednu z nich vytáhl: „Patří k velkým kometám, víte, je vidět pouhým okem. Lidi takové-

hle věci doopravdy zajímají. Jedna kometa byla i v reklamě na pudink Bird's Custard. Možná je to zlé znamení a přijde katastrofa, to bychom měli něco na titulní stranu.“ Při představě ničivého požáru se úplně rozzářil.

„Cože? Jaká kometa?“

„Ale Thomasi! Copak vy se nikdy nedíváte nad sebe? Říkají jí Hale–Boppova. Bylo to i ve zprávách.“

„Hale–Boppova?“ zabručel Thomas. „Aha. Já na zprávy nekoukám.“

Natáhl ruku s planisférou k šéfredaktorovi. „Mě astronomie vůbec nezajímá. Ta kometa by klidně mohla proletět oknem a přistát na koberci a mně by to bylo úplně jedno.“

Carleton planisféru gestem odmítl. „Jen si to nechte. Vyzkoušejte si to. Musíme něco vymyslet, Thomasi, klesá nám náklad. Chcete snad psát o té ovci, co ji naklonovali ve Skotsku, nebo o volbách do parlamentu? Nebo snad nějaké drby o celebritách, nebo o sexuálních skandálech konzervativní vlády?“ Vysloužil si tím káravý pohled, jako by Thomasovi potřásl ty sněhobílé manžety od košile.

„Už jsem na takové nové kousky starý,“ namítl Thomas.

„V dnešní době,“ prohlásil Carleton zatvrzele a vytáhl další kousek ze zděděné pokladnice znalostí, „má slušný kapesní dalekohled víceméně stejné zvětšení jako Galileův teleskop. Pět set slov, prosím. Co takhle začít s měsícem?“

„On dneska bude svítit?“

„Jak to mám vědět?“ Carleton už stál u dveří, ještě krůček a bude volný. „Nikdy na to podle mě není spoleh. Pět set slov, prosím, a šest set, když bude v noci jasno.“

„Touhle dobou není v noci nikdy jasno,“ opáčil Thomas. Nechotně zdvihl planisféru, podržel ji proti mdlému světlu v místnosti a otočil horním dílem. Otvor se posunul po pomalované kůži a na modrém pozadí se objevilo pár povědomých jmen: Aldebaran. Bellatrix. Hyády. No potěš. Pět set slov, a šest set, když bude v noci jasno, a do toho měl skluz s korespondencí. Na ocelovém podnose ležel jediný dopis,

obálka se začala rozlepovat a známka byla nalepená nakřivo. Dopis byl rozmáchnutý podepsaný modrým inkoustem.

James Bower
Essexské muzeum
17. února 1997

Vážený pane Harte,
mám k dispozici jistou informaci a domnívám se, že by Vás mohla zajímat.

Jak nepochybně víte, děláme rekonstrukci v Lowlands House a našli jsme při ní několik zajímavých dokumentů. Podle nás by se mohly týkat ženy, která v Lowlands bydlela v 19. století, poté zmizela a nikdy ji nikdo nenašel. Vždy se mi Vaše sloupky líbily, zejména si vzpomínám, jak jste pátral po lowlandském duchovi – a teď mi došlo, že by ta legenda mohla s tímhle zmizením nějak souviset! Myslíte, že byste se za mnou mohl stavít v muzeu? Máme otevřeno denně od 10 do 16 hodin a mě najdete vždy u mého stolu.

Se srdečným pozdravem
James Bower

Thomas položil dopis na podnos. Je možné, že zářivky na chvílku pohasly a ze stínu vystoupila stínová postava zmizelé ženy, která se tím vrátila do světa? Není. Thomas se usmál a opět se obrátil k oknu. Po omráčeném holubovi zůstal na skle mastný otisk, za žaluziemi vypadal jako Duch svatý.

Konec zimy, špatné počasí, pomyslel si Thomas, pečlivě si zapnul kabát a vyšel z redakce *Chronicle* – připadalo mu to jako zcela adekvátní začátek. Planisféru měl v kapse, cítil, jak ho píchá její ohnutý mosazný čep. Pouliční lampy nasvěcovaly neústupná mračna; za nimi, napadlo Thomase, se skrývá Carletonova kometa, jako dopis v obálce, a nepochybně přináší špatné zprávy.

Odbila pátá odpolední, dopravní špička se přesunula mimo město a Aldleigh byl vidět o něco lépe. Thomas mýjel ženy s igelitovými nákupními taškami, dohadující se školáky, kteří si nadávali. Z deště se stalo drobné mrholení, které se točilo kolem lamp jako hejna much, a Thomas si začal povídat sám se sebou. Proč ho vlastně hvězdy nechávají takhle chladným? Napadla ho znepokojivá myšlenka – možná má strach, že by obří oběžná dráha komety mohla zničit jeho křehkou víru. Ale na druhou stranu, utěšoval se Thomas, Virginia Woolfová přece psala o zatmění slunce a o kometě se zmínil i Gerard Manley Hopkins, takže tu jistě precedenty byly. „Bellatrix,“ pronesl nahlas, planisféra mu byla nepohodlná, ale ty slabiky ho proti jeho vůli okouzlovaly: „Hyády.“ Došel na křižovatku, z níž auta spěchala do Londýna nebo do aldleighských obchodů a kancelářských budov. Thomas se mezi automobily prosmýkl na protější chodník a na nějakou dobu se na něm zastavil. Po levé straně měl širokou ulici do centra, napravo se ulice zužovala k nízkému mostu přes řeku Alder. Thomas se ovšem doleva ani doprava nedíval, místo toho pohledem zkoumal kapli za železným zábradlím na London Road. Vedle ní stála mechem porostlá zeď a kolem ní zanedbaný pozemek, který Thomas znal coby Potterovo pole. Vcházelo se na něj železnou branou, teď ji ovšem obepínal řetěz. Kaple na Thomase němě hleděla přes parkoviště, které se v dešti lesklo. Čerstvě nalakované zelené dveře do kaple byly zavřené, vedle nich se bujně rozpínal vavřík jako ničemové v sedmatřicátém žalmu. Od Alderu hnal východní vítr studený nasvícený vzduch, vavřík na svém černém záhonku se v něm celý roztančil. Zato kaple netančila. Cihly měla vybledlé, proporce přísné, zkrátka uzavřená nádoba na Boha. Žádný náhodný kolemjdoucí by ji nemohl považovat za místo vhodné k modlitbám, aldleighské děti ji měly za krematorium, kde se staří muži obracejí v popel a dým. Dveře nezdobily žádné posvátné řezby, v kapli nezvonily zvony, šikmá břidlicová střecha se v dešti modře

leskla. Sedm zužujících se oken vypadalo jako oči přimhouřené ve slunečních paprscích; každé z nich mělo ve špičce kruh z barevného skla, který za jasných dnů rozzářilo slunce. Kaple se jmenovala Bethesda a tvořila pevný bod v proudu času, jako balvan v řece: Aldleigh ubíhal podél a kolem ní a nikdy ji nemohl změnit. Na malé desce nade dveřmi stál letopočet 1888 a za rohoží tvořící práh dveří rok 1888 skutečně panoval. Všechny ty strašlivé záležitosti moderního světa – směnné kursy, turnaje, světské radovánky, časopisy, volby, hudba, střídání vlád a podobně – na ty zelené dveře narazily a dovnitř měly vstup zakázán.

„Bethesda,“ pronesl Thomas sám k sobě, opřel se o bránu a málem se usmál. Pak železný řetěz, který měl být pevně zamčený, povolil a upadl Thomasovi k nohám. Thomas se překvapeně a zmateně zadíval do mlhy. „Co to bylo?“ podivil se. „Viděli jste to?“ Nikdo ho neslyšel, nikdo neodpověděl. Opřel se do brány větší silou a zapochyboval, co viděl – asi to byl jen nějaký stín v záři světlometů projíždějících aut, nic víc. Ale přece... „Zvláštní,“ zabručel. Řetěz mu přešel po botě. Thomas cítil, jak mu tělo instinktivně reaguje – chloupky v zátylku a na předloktí se mu zježily, srdeční komory se stáhly. Je to duch té ženy z Lowlands, pomyslel si, pobavený vlastním strachem, přehoupla se přes zeď!

Vlhký vzduch se rozestoupil a na chvíli se zdálo, že stín zhoustl, opřel se do zelených dveří a pak zmizel z dohledu. Poté na dveře na okamžik zasvítily světlometry projíždějícího auta a Thomas si všiml značky namalované vedle železného klepátka – něco jako ledabyly načmáraný kříž v kroužku. Světlometry zhasly a značka se vrátila do světa stínů. Thomas, ve kterém se svářela nevěřícnost se zvědavostí, prošel brankou. Ozývaly se tu nevrle zvuky pouliční dopravy, volání dívek, které na sebe pokřikovaly na hlavní ulici z chodníku na chodník, a nenápadné šumění onoho roztančeného vavřínu. Pak se z temna vynořil stín, nabyl hmotné formy a vydal se přes parkoviště k Thomasovi. Pohyboval se s takovou zlomysl-

nou rychlostí, že Thomas vykřikl: „Dávejte přece pozor!“, se zcela zbytečnou zdvořilostí, a zapotácel se, protože do něj postava v bílé kapuci narazila. Na okamžik spatřil tři věci – hubený obličej, bledé oči a tenkou ruku svírající plechovku s barvou. Možná ta postava i promluvila, ale případná slova zanikla v hluku aut a v šumění větru, a pak se Thomas pomalu otočil a spatřil, jak vetřelec splývá s davem mířícím do centra.

„No panečku,“ zabručel Thomas a popošel ke dveřím. Mezi prkny stékal čerstvý lak, odkapával z kruhu kolem kříže jako z otevřených úst. Věděl, že místní mládež si s oblibou vesele a vzdorovitě stříká sprejem po viaduktech, ale v tomhle záhadném symbolu, který se pomalu rozpíjel v dešti, nic veselého nebylo, čišela z něj spíš neumělá zlovolnost a na Thomase z něj šla podivná chmura. Vytáhl z kapsy poznámkový blok, postupně z něj trhal jednotlivé listy, které ve vlhkém vzduchu rychle měkly, a čistil jimi dveře, jak to jen šlo. Pak se otočil a vydal se k městu, ať se o zbytek postará příroda.

Bethesda se mu ztrácela za zády, nenechala se připravit o svůj klid. Před sebou viděl, jak trafika a krámek s potravinami na noc zavírají, a okna hospody U Kavky a vrány se roztrásla, když kolem projížděl vlak mířící na londýnské nádraží Liverpool Street. Chlapík v červeném sametovém kabátě si rozkládal kartonové krabice pod válečným pomníkem, coby polštář mu posloužil výtisk *News of the World*. „Dobrý večer,“ pozdravil ho Thomas a vysloužil si na oplátku vznešené pokývnutí. Pokračoval svažující se uličkou a pak nahoru na kopec po Upper Bridge Road, tedy aspoň na essexské poměry se tomu dalo říkat kopec – červené cihlové řadovky, které se táhly přes vrcholek, vypadaly trochu jako mohutné šupiny na hřbetě spícího draka. Takže nahoru, pak zase dolů a na Lower Bridge Road, která vedla pod viadukt, z něž kapala voda, a dál ani do Aldleighu, ani z něj – ve skutečnosti tahle ulice nevedla nikam. Hledělo tu na sebe čtyřiatřicet viktoriánských řadových domů, postavených pro techniky pracující na stavbě železnice do Londýna, schovávaly se za

auta, zahrádky a nápisy přesvědčující kolemjdoucí, aby volili labouristy nebo konzervativce, případně je upozorňovaly na psy. Jen jeden dům moderní době odolával. Z něj se nikdy neozývala moderní hudba ani dialogy z televizních seriálů či filmů, a už vůbec se tu nedávala na odiv žádná spřízněnost s nějakou politickou stranou či sociální skupinou. Místo toho tu vládlo tvrdošíjné ticho a dojem, že se dům neustále nachází v lehké, ale neproniknutelné mlze. Tady byl Thomas Hart doma.

Nick Carleton si často kladl otázku, jak jeho kolega asi žije, a soucitně si představoval osamělé bytí ve spartánsky vybaveném bytě, s úzkou, každé ráno dokonale ustlanou postelí. Omyl. Thomas bydlel v domě, kde se narodil a kde velmi pravděpodobně (jak si často bez zahořklosti pomyslel) zemře, a žil sice sám, ale nikoli osaměle, osamělost byl stav nenaplněné touhy a Thomas nebyl se svým životem nespokojený. Zvyky a vkus jeho rodičů, oněch odměřených dětí bethesdského Boha, dávno zmizely s tapetami a koberci a jediná památka, která na ně zbyla, byl Thomas sám. A přesně takhle mu to vyhovovalo. Dubový stůl u okna byl po desetiletích, kdy se u něj jedlo a pracovalo, tak nablýskaný, že si tam celý lesklý stál na těch svých tlustých vyřezávaných nohách. Pohovka byla hluboká a modrá, částečně ji zakrývala háčkovaná dečka, kterou Thomasova matka už nestihla dokončit. Edvardiánské, viktoriánské a art deco lampy spolu na první pohled rozhodně neladily, ale pro Thomasovo dobro se dokázaly nějak domluvit a společně svítily z kredence a podlahy. Širokým arkýřovým oknem na východní straně pronikaly dovnitř sluneční paprsky přesně hodinu po úsvitu, pak je zastínil železniční most. Když Thomas rozdělal oheň v krbu, rozkvetly na přilehlých kachlích žluté blatouchy. Stěny nebylo vidět přes knihy uspořádané tak, že by to potěšilo i náročného knihovníka, až na pár výtisků vlastních textů, které Thomas do knihovny umístil zcela náhodně – jeho marnivosti dělalo dobře, když si představoval, jak si jeho fiktivní postavy celou

noc povídají s Emmou Bovaryovou v jejím nepřilíš decentním nočním úboru nebo s paní Dallowayovou, která si přitom nervózně prohlíží nákupní seznamy. Obrazy byly rozvěšené v pečlivě promyšleném chaosu – tu litografie s Picassovým podpisem, tam zručně vyvedená olejomalba rozbouřeného moře. Nezaslouženě velký prostor si pro sebe zabrala malá fotografie Bethesdy pořízená v den jejího otevření, tedy v roce 1888. Bezbožné slunce na ní spalovalo trávnick, na němž stáli vousatí muži s manželkami v letních kloboučcích, a za zdí kaple se rozkládala neposvěcená půda Lowlands Parku, ve kterém ve stínu jilmu stála prostovlasá žena a vypadalo to, že právě vzhledla do jeho koruny. Thomas rozsvítil jednu z lamp a nějakou dobu si ženu prohlížel. Jako malý kluk z ní míval strach, protože se jí rysy ztrácely ve stínech, ale teď už ji bral jako podnájemnici, se zakloněnou hlavou v šatech, co čím dál výrazněji prosvítaly pod sklem.

Připravil si večeři – misku ředkviček s mořskou solí a olivovým olejem, dobrý žitný chléb a červené víno, nalévané s potěšením muže, který se vědomě rozhodl hřešit. Vše si odnesl ke stolu společně s dopisem a planisférou a ty si při jídle prohlížel. Možná dojde ke katastrofě, prohlásil Carleton, a Thomas zničehonic opět ucítil, jak do něj u Bethesdy narazila ta postava v kapuci s rukama potřísněnými barvou. Ale to žádná katastrofa nebyla, jen něco divného, na co v klidu a tichu domova rychle zapomene. A Thomas, člověk s velkým talentem přesvědčovat sama sebe, klidně schroupal ředkvičku.

Už bylo pozdě, ten chlapík v červeném kabátě dávno spal s *News of the World* pod hlavou, U Kavky a vrány přijímali poslední objednávky, na pouliční lampě prozpěvovala zmatená červenka, na dopis od Jamese Bowera ukápl červené víno. Na stole se vršily levné zelené sešity, vedle nich stál notebook, který na naleštěném dubovém dřevě vypadal až nestydatě moderně, a prázdná sklenička se zlatou obrubou. Thomas notebook s povzdechem otevřel a se spisovatelskou touhou

a zdráhavostí se zahleděl na prázdný dokument na displeji, až ho z toho ostrého světla rozbolely oči. Po ničem netoužil víc než po psaní a zároveň by raději dělal cokoli jiného, byl to smysl jeho života a současně jeho prokletí. „Beznadějná záležitost,“ oznámil dámě na fotografii, „nic nedokáže nějakou věc zkazit víc, než když se ji pokusíte popsat. A navíc nemám co říct.“ V tu chvíli se ozval zpěv červenky a možná i hlas té ženy na fotografii, promluvila zpoza skla a zpoza zdi Bethesdy: *Tak se do toho dej, na co čekáš? Bude ti jedenapadesát a čas nečeká.*

No tak dobře. Konec zimy, špatné počasí. Lepší začátek už nenajdu. Tak se do toho dej, Thomasi.

DUCH Z LOWLANDS

THOMAS HART, *ESSEX CHRONICLE*

31. ŘÍJNA 1996

Je Halloween a ve hradbách mezi světy živých a mrtvých se objevila díra. Právě proto přišel vhodný čas se přiznat: na duchy sice nevěřím, ale mám z nich strach.

Jen si to poslechněte, staří přátelé! Ten strach přišel následovně: když mi bylo jedenáct, jeden můj kamarád pár dnů nechodil do školy a začalo se říkat, že se zbláznil, protože uviděl ducha z Lowlands. Já o ničem takovém do té doby neslyšel, a tak jsem nevěřičně naslouchal historkám o vyzábělé děsivé ženštině, která se dívala do nebe, až si u toho málem vyvrátila krk, a stíhala ty, kteří ji viděli, kletbou, aby skončili osamocení a nemilovaní. Dělníci, kteří ji spatřili, páchali sebevraždy oběšením a nikdo se je neodvažoval odříznout; děti, které se s ní setkaly, rodiče vyhazovali z domovů na ulici a nechávali je hladovět.

Ale pak vznikl plán. Mí kamarádi se o Halloweenu vloupají do Lowlands House a na toho ducha si počkají. A co já, plánoval jsem, že na tu půlnoční schůzku na schodech půjdu s nimi? Měl jsem to složitější.

Tatínek byl pastorem v kapli Bethesda a v naší teologii nebylo pro strašidla místo. Ale protože jsem věřil v Boha, věřil jsem i v jeho nepřítele a napadlo mě, že v Lowlands možná není žádný duch, ale mohl by to být démon. A tím pádem jde o zkoušku víry, za kterou by raně křesťanští mučedníci dali pravou ruku! Tak dobrá, svolil jsem, půjdu též.

O halloweenském večeru jsem se tedy vyplížil z domu a namířil si to k Lowlands Parku. Ten večer nebyly nikde kolem žádné barvy, jen zářivá šed', a když jsem dorazil k Lowlands House, zdálo se mi, že se postupně propadá do trávy, a bednění na oknech mi připomínalo mince na očích mrtvých. Pak jsem dlouho čekal na ostatní kluky, ale nikdo jiný nepřišel.

Do té doby jsem si nikdy nepřipadal osamělý a od toho dne jen zřídka, ale ten večer mi připadalo, že jsem jediná živá bytost na světě. Volal jsem kamarády, ale nikdo neodpovídal, a když jsem se zkoušel modlit, zapomněl jsem, jak se to dělá. Pak se mi divoce rozbušilo srdce, protože jsem uviděl, jak se v horním patře sem a tam pohybuje

světlo, jako kdyby se tam někdo projížděl kolem oken na nějakém vozíku a procházel přitom volně zdmi. Jako hlupák jsem se za tím světlem vydal, aniž jsem věděl proč, a pak jsem zakopl o kořen stromu a upadl. Dům mi zmizel z očí, jako kdyby se definitivně propadl do země. Všude bylo úplně ticho. I sovy odletěly. Připadal jsem si, jako by mě znechuceně opouštěli veškerí živí tvorové v Essexu, dokonce i červi. Přemohla mě neuvěřitelná únava, zabořil jsem tvář do bahna a čekal jsem, až si pro mě přijde ten démon, nebo duch, nebo Bůh – ale nestalo se vůbec nic.

Za svítání mě našla nějaká žena, která tam venčila psa, a odvedla mě domů. Dostal jsem takový kašel, že jsem nějakou dobu nemohl chodit do školy, a také mě zachránil před trestem od rodičů. Během nemoci jsem zjistil, že stačí zvednout hlavu a nad schody uvidím starou fotografii. Někaká žena na ní stála u zdi Lowlands Parku a a za jistého světla to vypadalo, že se ke mně otáčí a zírá na mě obličejem, v němž chybí výraz i oči.

Jak říkám: tehdy jsem na duchy nevěřil a nevěřím na ně ani teď, ale vždycky jsem volal na maminku, ať zavře dveře.